

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve

Številka: 008-02-23/2024/5 EPA 1459-IX EU U 1267
Ljubljana, 7. 5. 2024

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F in 81/18 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 35. seji, 6. 5. 2024 sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/38/ES glede ustanavljanja in delovanja evropskih svetov delavcev ter učinkovitega izvrševanja pravic do nadnacionalnega obveščanja in posvetovanja

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve (v nadaljevanju: Komisija) je obravnavala Predlog stališča Republike do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/38/ES glede ustanavljanja in delovanja evropskih svetov delavcev ter učinkovitega izvrševanja pravic do nadnacionalnega obveščanja in posvetovanja (v nadaljevanju: Predlog stališča), ki ga je na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije (Uradni list RS, št. 34/04, 43/10, 107/10 in 30/15) Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada) poslala Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljevanju: Državni zbor).

Dopolnilno obrazložitev predlagatelja je podal predstavnik Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki je predstavil Predlog direktive in Predlog stališča. Predlog direktive spreminja Direktivo 2009/38/ES glede ustanavljanja in delovanja evropskih svetov delavcev ter učinkovitega izvrševanja pravic do nadnacionalnega obveščanja in posvetovanja. Evropski sveti delavcev so organi za obveščanje in posvetovanje, ki zagotavljajo, da so delavci vključeni v odločanje o nadnacionalnih vprašanjih. Gre za podjetja z več kot 1.000 zaposlenimi, ki delujejo v vsaj dveh državah Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora. Pomembne informacije in posvetovanje z zaposlenimi pri ključnih odločitvah podjetja lahko pomagajo predvideti in upravljati spremembe, kot so tiste, povezane z zelenim in digitalnim prehodom, s pomanjkanjem delovne sile ali z uvajanjem novih tehnologij. V nadnacionalnih okoljih imajo lahko evropski sveti delavcev pri teh vprašanjih ključno vlogo. Namen Predloga je odpraviti določene pomanjkljivosti obstoječe direktive in tako izboljšati učinkovitost okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci na nadnacionalni ravni. Med glavnimi spremembami, ki jih predlaga Evropska komisija, so zagotavljanje enakih pravic delavcev v

multinacionalnih podjetjih, ki poslujejo v EU ali v Evropskem gospodarskem prostoru. Gre za izjeme v obstoječi direktivi, ki bodo s spremembami odpravljene, kar pomeni, da bo v mnogih multinacionalnih podjetjih delavcem sedaj omogočeno, da zahtevajo ustanovitev evropskega sveta delavcev. Med večje spremembe spadajo tudi jasnejša opredelitev nadnacionalnih zadev in zagotavljanje pravočasnega in smiselnega posvetovanja z delavci v multinacionalnih družbah o vprašanjih, ki jih zadevajo. Slednje pomeni, da bi člani evropskega sveta delavcev morali prejeti utemeljen odgovor na svoje mnenje, preden vodstvo podjetja sprejme odločitev o nadnacionalnih zadevah in da bi moralo vodstvo podjetja, kadar zaradi zaupnosti omeji dodatno izmenjavo informacij o nadnacionalnih zadevah, to utemeljiti. Predlog direktive predlaga tudi, da se zagotovijo zmogljivosti evropskega sveta delavcev za opravljanje svojega dela, kot so sredstva za strokovnjake, pravne stroške in usposabljanje. Druge spremembe zadevajo določila glede uravnotežene zastopanosti spolov in izboljšanja pravnih sredstev. Ob predpostavki sprejema sprememb sedanje direktive bo treba prilagoditi tudi nacionalni pravni red, in sicer s spremembo obstoječega Zakona o evropskih svetih delavcev. Pri morebitnem usklajevanju nacionalne zakonodaje se bo zahtevalo tudi predhodno usklajevanje s socialnimi partnerji. Pri tem se ne predvidevajo posebne težave, saj je nacionalna ureditev obveščanja in posvetovanja na visoki ravni, kar tudi pripomore k lažjemu sprejemanju dodatne ureditve na nadnacionalni ravni. Pojasnjeno je bilo, da po dostopnih podatkih slovenski predstavniki delavcev v manjši meri sodelujejo v evropskih svetih delavcev, in sicer le v multinacionalkah s sedežem v tujini.

Republika Slovenija podpira predlog Direktive, katerega cilj je okrepiti vlogo evropskih svetov delavcev s poenostavitvijo postopka za njihovo ustanovitev, spodbujanjem smiselnega obveščanja in posvetovanja ter zagotavljanjem, da imajo evropski sveti delavcev zmogljivosti za opravljanje svojega dela. Prav tako Republika Slovenija podpira krepitev uravnotežene zastopanosti spolov v evropskih svetih delavcev. V času usklajevanj predloga direktive bo Republika Slovenija posebno pozornost posvetila zasledovanju izpostavljenih ciljev, kar vključuje tudi preprečevanje nepotrebnih administrativnih obremenitev ter upoštevanje vidika, da nadnacionalni dialog ne sme zmanjšati vloge nacionalnih svetov delavcev. V pogajanjih bo Republika Slovenija konstruktivna in bo iskala kompromise, ki bodo sprejemljivi za vse države članice. Podprla bo predloge za razumno podaljšanje roka za prenos določb direktive, saj morebitne spremembe nacionalne zakonodaje zahtevajo tudi usklajevanje s socialnimi partnerji.

Komisija je v razpravi opozorila na določene primere omejevanja delavskih svetov na nacionalnem nivoju. Glede na to, da direktiva ureja široko področje, je izpostavila, da bi bilo treba njeno vsebino in stališče Republike Slovenije uskladiti z relevantnimi deležniki. Pojasnjeno je bilo, da se stališče do predloga direktive usklajuje medresorsko, vsebinsko gledano pa za usklajevanje direktive odgovarja Evropska komisija. Komisija je ugotovila, da gre pri spremembi obstoječe direktive predvsem za popravke, pri prenosu določil direktive v nacionalno zakonodajo pa se poudarja pravica do obveščanja, posvetovanja ter soodločanja delavcev. Pojasnjeno je bilo, da direktiva in evropski sveti delavcev dopolnjujejo nacionalne svete delavcev, kar pomeni da za nacionalne družbe Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju še zmeraj velja, evropski sveti delavcev pa pravice delavcev in dolžnosti družb zgolj dopolnjujejo pri nadnacionalnem odločanju. Direktiva predstavlja minimalni okvir za

urejanje tega področja, zaradi česar lahko države članice pri prenosu njenih določil ustrezno naslovijo nujne popravke nacionalne zakonodaje in v usklajevanje vključijo še druge socialne partnerje. Komisiji je bilo dodatno obrazloženo, da se evropski sveti delavcev vzpostavljajo, kadar gre za multinacionalno družbo in da se lahko vzpostavijo vzporedno z nacionalnim svetom delavcev, kar pomeni, da se pristojnosti teh ne omejujejo in da evropski sveti nanje ne morejo vplivati.

* * *

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je soglasno sprejela **mnenje**, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/38/ES glede ustanavljanja in delovanja evropskih, svetov delavcev ter učinkovitega izvrševanja pravic do nadnacionalnega obveščanja in posvetovanja.

* * *

Za poročevalca je bil določen član Komisije Gregor Korene.

Neža Dular, l.r.

Predsednik
Bojan Kekec, l.r.